

การประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์
โดยรูปแบบการประเมินชิปป: กรณีศึกษาคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
An Assessment of Professional Experience Training in Applied
Thai Traditional Medicine by CIPP Model:
A Case Study of Faculty of Integrative Medicine, Rajamangala
University of Technology Thanyaburi

ลัดดาวัลย์ ชูทอง^{1*}, นรินทร์ พันธ์สวัสดิ์², ยามีละ ดอแม³
Laddawan Choothong^{1*}, Narintorn Pansawat², Yamila Domea³

^{1,2,3} คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

^{1,2,3} Faculty of Integrative Medicine, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

*Corresponding email: laddawan_c@rmutt.ac.th

Received: 15 September 2021; Revised: 10 October 2021; Accepted: 17 December 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยรูปแบบการประเมินชิปป: กรณีศึกษาคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กลุ่มเป้าหมายในการประเมินคือ นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 42 คน และอาจารย์พี่เลี้ยง ณ โรงพยาบาลภาครัฐ จำนวน 11 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 การวิจัยเป็นเชิงประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อจำแนกตามข้อมูล อาจารย์พี่เลี้ยงมีเวลาให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงาน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านกระบวนการ การปฐมนิเทศ ให้คำแนะนำ ระเบียบวินัย และการส่งงาน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านบริบท การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้จริง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อจำแนกตามข้อมูล กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านปัจจัยเบื้องต้น การตรงต่อเวลาในการทำงาน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบริบท การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของแหล่งฝึก มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต ความสามารถในการวางแผนการรักษา และการให้คำแนะนำได้ถูกต้อง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, การแพทย์แผนไทย, รูปแบบการประเมินชิปป

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the professional experience training in applied thai traditional medicine by CIPP Model: A Case Study of Faculty of Integrative Medicine, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. The target group in the assessment was 42, 4th year students studying in Applied Thai Traditional Medicine curriculum, and 11 mentors who worked in the hospitals in semester 2 Academic Year 2019. Research instruments and collect data was questionnaire. The statistics used for data analysis are frequency, percentages, means, and standard deviation.

The findings of this study revealed that the students opinions as a whole was at high level. The inputs gained the highest mean score, when classified by data found that the teachers mentor have time to advice on operations were at highest level. Followed by the aspects of process found that the orientation, guidance, discipline, and report submission were found at high level. The context found that professional experience training can be applied to practical work in the workplace was at high level. The product of measurement and evaluation are justice were found appropriate at high level. The teachers mentor opinions as a whole was at high level. The process gained the highest mean score, when classified by data found that activities can be applied to the profession was found at highest level. Followed by the aspects of inputs found that be on time in the work was at highest level. The context found that professional experience training is consistent with the needs of the government of hospitals were at high level. The product of the ability to plan for treatment and recommendations correctly were found at high level.

Keywords: Professional Experience Training, Thai Traditional Medicine, CIPP Model

บทนำ

การแพทย์แผนไทยประยุกต์ เป็นวิชาชีพที่นำศาสตร์การแพทย์แผนไทย มาใช้ในการดูแลสุขภาพผู้ป่วย ซึ่งประกอบไปด้วยเวชกรรมแผนไทย เภสัชกรรมแผนไทย หัตถเวชกรรมแผนไทย และผดุงครรภ์ การดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย เป็นการตรวจวินิจฉัย บำบัดรักษาโรค รวมทั้งการป้องกัน การฟื้นฟู และการส่งเสริมสุขภาพ ตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย กระบวนการจัดการเรียนการสอนการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้เรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพแพทย์แผนไทย หมวดวิชาด้านวิทยาศาสตร์และความรู้พื้นฐานทางด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการคัดกรองโรค การสื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพสาขาอื่น รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกระบวนการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสารกับผู้อื่น การ

มีมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานเพื่อช่วยให้นักศึกษามีโอกาสได้สร้างความเข้าใจและคุ้นเคยกับการทำงานในสถานประกอบการ ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตอันพึงประสงค์ของสถานประกอบการ ส่งผลให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ และสถานประกอบการก็ได้ให้นักศึกษาเข้าไปร่วมปฏิบัติงาน (สำนักสทศศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2557)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ของคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นการประมวลความรู้ทั้งหมดของนักศึกษาไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยได้กำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติในสถานพยาบาลที่ให้บริการทางการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่งมีแพทย์แผนไทยประยุกต์หรือบุคลากรที่เลี้ยงเป็นผู้ดูแล และมีอาจารย์นิเทศ เป็นผู้ให้คำปรึกษา และประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา (วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2559)

การประเมินผล เป็นการสรุป หรือตัดสินค่า ที่ได้จากการวัดว่าสิ่งนั้นมีลักษณะอย่างไรเมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ประเมินสมรรถนะผู้เรียน เพื่อจัดตำแหน่ง จัดกลุ่ม เปรียบเทียบ เพื่อหาความบกพร่องของผู้เรียน เพื่อทำนาย เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และเพื่อวางแผนในการจัดการเรียนการสอน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2562) รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง คือ ใช้ควบคู่กับการดำเนินการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องและป้องกันการมีอคติในการประเมิน (Stufflebeam, 1971)

คณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ให้ความสำคัญกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาจนจบการศึกษาออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยแต่ละปีมีนักศึกษาเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมายังมีข้อจำกัดในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ที่เลี้ยง สถานประกอบการ และนักศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรให้ความสำคัญของการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เพื่อนำผลการประเมินมาประกอบการตัดสินใจ ป้องกันการมีอคติในการประเมิน และควรประเมินอย่างต่อเนื่องในกระบวนการแต่ละขั้นตอนของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้นจึงนำรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) เพื่อประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยรูปแบบการประเมินชิปปี้ : กรณีศึกษาคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยรูปแบบการประเมินชิปปี้ กรณีศึกษา: คณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการประเมิน

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการประเมิน

กลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 42 คน ที่ลงทะเบียนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.1.2 อาจารย์พี่เลี้ยง ณ โรงพยาบาลภาครัฐ จำนวน 11 แห่งๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน ที่ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ของนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) เพราะเน้นการตัดสินใจควบคู่ไปกับกิจกรรมการประเมินทุกขั้นตอนของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) โดยนำมาประยุกต์ใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน คือ นักศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation research) โดยวิธีการประเมินได้ประยุกต์ใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือการประเมิน ดังนี้

3.1 บริบท (Context) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของรายวิชา

3.2 ปัจจัยเบื้องต้น (Input) ได้แก่ อาจารย์พี่เลี้ยง อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ สภาพแวดล้อม และทักษะการปฏิบัติงานของนักศึกษา

3.3 กระบวนการ (Process) ได้แก่ การปฐมนิเทศ งานมอบหมาย และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ

3.4 ผลผลิต (Product) ได้แก่ การวัดและประเมินผล และความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการของนักศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ จำนวน 2 ชุด (ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามนักศึกษา และชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามอาจารย์พี่เลี้ยง) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด โดยวิธีการประเมินได้ประยุกต์ใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ ประกอบด้วย การประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต เป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ โดยนำแบบสอบถามการประเมินไปเก็บ ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 และอาจารย์พี่เลี้ยง ณ โรงพยาบาลภาครัฐ

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคที่พบขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบ ปลายเปิด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

(1) ศึกษาเอกสาร ตำรา โครงการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมาสร้างเครื่องมือ โดยกำหนดขอบเขตคำถามและสร้างคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์

(2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ

(3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย โดยประยุกต์ใช้รูปแบบจำลอง ชิปปี้

(4) นำเครื่องมือที่สร้างจำนวน 2 ชุด เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ด้านสหกิจศึกษา ด้านวิจัยและประเมินผล และด้านสังคมศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ในการประเมิน ผลการพิจารณาพบว่าได้ ค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ

(5) นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปตรวจสอบ ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Relability) โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) ในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่ม ประชากร ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.75

(6) นำแบบสอบถามมาปรับปรุง และนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

5.1 นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4

5.1.1 ทำหนังสือถึงคณบดีคณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การแพทย์แผนไทยประยุกต์ของนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4

5.1.2 นำหนังสือที่ได้รับการอนุมัติแล้วไปให้นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทย ประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 พร้อมกับแบบสอบถาม ภายหลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทย ประยุกต์ โดยให้นักวิชาการศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถาม

5.1.3 ให้นักวิชาการศึกษาเก็บรวบรวมและส่งแบบสอบถามคืนให้กับผู้วิจัย

5.1.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และรายงานผลต่อไป

5.2 อาจารย์พี่เลี้ยง ณ โรงพยาบาลภาครัฐ

5.2.1 ทำหนังสือจากคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลภาครัฐ 11 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก อาจารย์พี่เลี้ยงที่ประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

5.2.2 นำหนังสือที่ได้รับการอนุมัติพร้อมกับแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ให้โรงพยาบาลภาครัฐ 11 แห่ง ภายหลังจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

5.2.3 ให้อาจารย์พี่เลี้ยง ณ โรงพยาบาลภาครัฐ ส่งแบบสอบถามคืน ณ คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

5.2.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และรายงานผลต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล/ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการบรรยายข้อมูลของประชากรที่ศึกษาโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งจัดระดับการวัดข้อมูลประเภทอันดับภาคพื้น มี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็น	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็น	มาก
3	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็น	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็น	น้อย
1	หมายถึง	มีระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยรูปแบบการประเมินชีพ: กรณีศึกษาคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จากแบบสอบถามนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 และอาจารย์พี่เลี้ยง ณ โรงพยาบาลภาครัฐ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท 5 ระดับ (Likert, 1961) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	4.50-5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	3.50-4.49	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	2.50-3.49	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	1.50-2.49	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	1.00-1.49	หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

7. การพิทักษ์สิทธิ์และจริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาวิจัยในคน ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เอกสารรับรองเลขที่ 05/2562

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยรูปแบบการประเมินชีพ: กรณีศึกษาคณะกรรมการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นการวัดการกระจายของกลุ่มข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 42 คน และจากชุดข้อมูล 42 ชุดของอาจารย์พี่เลี้ยง 11 คน ที่ประเมินนักศึกษา เป็นการแจกแจงปกติ โดยคำนวณหาค่าสถิติจากข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ข้อ	การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านบริบท	4.02	0.7	มาก
2	ปัจจัยเบื้องต้น	4.30	0.72	มาก
3	ด้านกระบวนการ	4.06	0.68	มาก
4	ด้านผลผลิต	4.00	0.62	มาก
เฉลี่ย		4.09	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.68) ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.7) และด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านบริบท

ข้อ	ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	วัตถุประสงค์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	3.98	0.68	มาก
2	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.93	0.68	มาก
3	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้จริง	4.14	0.75	มาก
เฉลี่ย		4.02	0.7	มาก

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านบริบท หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยที่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.75)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านปัจจัยเบื้องต้น

ข้อ	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	มีอาจารย์พี่เลี้ยงดูแลนักศึกษาอย่างทั่วถึง	4.52	0.59	มากที่สุด
2	อาจารย์พี่เลี้ยงดูแลนักศึกษาตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน	4.45	0.67	มาก
3	อาจารย์พี่เลี้ยงมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอ	4.60	0.54	มากที่สุด
4	อาจารย์พี่เลี้ยงมีเวลาให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานแก่นักศึกษา	4.69	0.68	มากที่สุด
5	อาจารย์พี่เลี้ยงให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา	4.60	0.50	มากที่สุด
6	อาจารย์พี่เลี้ยงให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.69	0.56	มากที่สุด
7	มีความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับนักศึกษา	4.05	0.76	มาก
8	อาคารสถานที่เหมาะสมและเพียงพอ	3.90	0.93	มาก
9	บรรยากาศและสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม	4.00	0.91	มาก
10	มีที่พักให้นักศึกษาอย่างเหมาะสม	3.55	1.06	มาก
เฉลี่ย		4.30	0.72	มาก

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านปัจจัยเบื้องต้น หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์พี่เลี้ยงมีเวลาให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.68) และอาจารย์พี่เลี้ยงให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.56) ซึ่งทั้งสองข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านกระบวนการ

ข้อ	ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	มีการปฐมนิเทศ ให้คำแนะนำ ระเบียบวินัย และการส่งงาน	4.21	0.84	มาก
2	งานที่ได้รับมอบหมายตรงกับวิชาชีพของนักศึกษา	4.10	0.66	มาก

ข้อ	ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3	งานที่ได้รับมอบหมายตรงกับความสนใจของนักศึกษา	4.02	0.64	มาก
4	ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสม	3.93	0.64	มาก
5	คุณภาพงานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสม	4.05	0.62	มาก
เฉลี่ย		4.06	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านกระบวนการ หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยที่การปฐมนิเทศ ให้คำแนะนำ ระเบียบวินัยและการส่งงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.84)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านผลผลิต

ข้อ	ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	การวัดและประเมินผลครอบคลุมกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและวัตถุประสงค์	3.93	0.64	มาก
2	การวัดและประเมินผลมีรูปแบบที่หลากหลาย	3.88	0.71	มาก
3	การวัดและประเมินผลสามารถประเมินได้ตามสภาพจริง	4.07	0.60	มาก
4	การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม	4.14	0.52	มาก
5	ทราบเกณฑ์การวัดและประเมินผลล่วงหน้า	4.00	0.62	มาก
เฉลี่ย		4.00	0.62	มาก

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านผลผลิต หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.52)

ปัญหาและอุปสรรคที่พบขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษายังขาดความมั่นใจในการวินิจฉัยแยกโรคทั้งทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน และขาดความมั่นใจในการรักษาและการให้คำแนะนำผู้ป่วย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า นักศึกษาควรอ่านหนังสือทบทวนความรู้อยู่เสมอ ทั้งในคัมภีร์การแพทย์แผนไทย และโรคทางการแพทย์แผนปัจจุบัน รวมถึงตำรายาต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นใจ

และความแม่นยำในการตรวจวินิจฉัยแยกโรกระหว่างการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนปัจจุบัน รวมทั้งการรักษา และการให้คำแนะนำผู้ป่วยในโรคต่างๆ นักศึกษาบางรายให้ความเห็นว่าการฝึกงานทำให้เรียนรู้ในการเอาใจใส่ผู้อื่นมากขึ้นโดยเฉพาะผู้ป่วย และทำให้คำนึงถึงผลดีและผลเสียที่ตามมา และแหล่งฝึกมีความเหมาะสมในการลงฝึกครั้งต่อไป

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ข้อ	การประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านบริบท	4.28	0.43	มาก
2	ปัจจัยเบื้องต้น	4.30	0.72	มาก
3	ด้านกระบวนการ	4.40	0.47	มาก
4	ด้านผลผลิต	4.14	0.53	มาก
เฉลี่ย		4.29	0.47	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของอาจารย์พี่เลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือด้านปัจจัยเบื้องต้น ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.43) ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.43) และด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านบริบท

ข้อ	ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	วัตถุประสงค์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.31	0.47	มาก
2	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.12	0.33	มาก
3	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับ ความต้องการของแหล่งฝึก	4.40	0.50	มาก
เฉลี่ย		4.28	0.43	มาก

จากตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านบริบท หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยที่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของแหล่งฝึก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านปัจจัยเบื้องต้น

ข้อ	ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	การปฏิบัติตามระเบียบของสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.71	0.46	มากที่สุด
2	การตรงต่อเวลาในการทำงาน	4.93	0.26	มากที่สุด
3	ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับงานที่ทำ	4.38	0.49	มาก
4	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมาย	4.38	0.49	มาก
5	ความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.24	0.62	มาก
6	ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน	4.00	0.44	มาก
7	การทำงานด้วยความคล่องแคล่วรวดเร็ว	4.02	0.15	มาก
8	การรู้จักแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง	4.12	0.45	มาก
9	มีการปรับปรุงคุณภาพงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ	4.29	0.46	มาก
10	ความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน	4.33	0.48	มาก
เฉลี่ย		4.30	0.72	มาก

จากตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านปัจจัยเบื้องต้น หากจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การตรงต่อเวลาในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านกระบวนการ

ข้อ	ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	กิจกรรมสอดคล้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.38	0.49	มาก
2	มีการกำหนดกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.14	0.35	มาก
3	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับนักศึกษา	4.43	0.50	มาก
4	กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้	4.62	0.49	มากที่สุด
5	กระบวนการมีความชัดเจน	4.45	0.50	มาก
เฉลี่ย		4.40	0.47	มาก

จากตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านกระบวนการ หากจำแนกเป็นรายข้อ กิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านผลผลิต

ข้อ	ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ความสามารถในการซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยโรคทางเวชกรรมแผนไทย และหัตถเวชกรรมแผนไทย ได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์	3.93	0.78	มาก
2	ความสามารถในการเปรียบเทียบโรคทางแผนปัจจุบันได้ถูกต้อง	4.17	0.38	มาก
3	ความสามารถในการวิเคราะห์สมุฏฐานธาตุได้ถูกต้องตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทย	4.26	0.45	มาก
4	ความสามารถในการวางแผนการรักษา และการให้คำแนะนำได้ถูกต้อง	4.33	0.48	มาก
5	ความสามารถในการบันทึกข้อมูลผู้ป่วยได้ครบถ้วน	3.83	0.70	มาก
6	ความสามารถในการประเมินและให้คำแนะนำผู้ป่วยหลังการรักษาได้ถูกต้อง	4.17	0.38	มาก
7	ความสามารถในการทักหม้อเกลือ/การนึ่งถ่าน/อาบน้ำสมุนไพร/การนวด/การใช้ยาสมุนไพรกับมารดาหลังคลอดได้ถูกต้อง	4.07	0.64	มาก
8	ความสามารถในการเตรียมอุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ปรุงยาจากเภสัชวัตถุในรูปแบบต่างๆได้ถูกต้อง	4.17	0.66	มาก
9	ความสามารถในการวิเคราะห์ตำรับยา และจ่ายยาได้ตามกลุ่มโรคและอาการเจ็บป่วยได้ถูกต้อง	4.19	0.40	มาก
10	ความสามารถในการให้คำแนะนำผู้ป่วยในการใช้ยา/หลักและข้อควรระวังในการใช้ยาสมุนไพรได้ถูกต้อง	4.29	0.46	มาก
เฉลี่ย		4.14	0.53	มาก

จากตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีต่อการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านผลผลิต หากจำแนกเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีความสามารถในการวางแผนการรักษาและการให้คำแนะนำได้ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.48)

ปัญหาและอุปสรรคที่พบขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า นักศึกษาบางรายขาดความมั่นใจในการให้บริการผู้ป่วย ยังไม่แม่นในเรื่องของความรู้ทางด้านวิชาการ การซักประวัติ การตรวจร่างกาย รวมทั้งการวิเคราะห์โรค และในบางครั้งขาดการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขาดความอดทน และขาดมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า นักศึกษาควรสร้างความมั่นใจให้ตนเองในการให้บริการผู้ป่วย ควรหมั่นทบทวนความรู้และควรเตรียมความพร้อมในด้านวิชาการ การซักประวัติ ทักษะด้านการตรวจร่างกาย และการวิเคราะห์ให้มากขึ้น นักศึกษาบางรายเป็นตัวอย่างที่ดีของนักศึกษาฝึกงาน มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยดี มีความเอาใจใส่ผู้ป่วยเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบต่องานได้ดีมาก

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดยรูปแบบการประเมินชิปปี้ : กรณีศึกษา คณะการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่เลี้ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เป็นการตัดสินใจควบคู่ไปกับกิจกรรมการประเมินทุกขั้นตอน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ในการประเมินบริบท (วัตถุประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของรายวิชา) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (อาจารย์ที่เลี้ยง อุปกรณ์ เครื่องมือ สถานที่ สภาพแวดล้อม ทักษะการปฏิบัติงานของนักศึกษา) ประเมินกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (การปฐมนิเทศ งานมอบหมาย กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ) รวมทั้งประเมินด้านผลผลิต (การวัดและประเมินผล ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการของนักศึกษา) ซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา กลางประพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทย คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า การดำเนินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทย คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก

ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านบริบท อยู่ในระดับมาก โดยที่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ที่ตรงกับสาขาวิชาและเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและปรัชญาของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการออกแบบหลักสูตรได้ออกแบบตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า การประเมินด้านบริบท มี

ความพึงพอใจในระดับมากในโครงสร้างหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่อาจารย์ที่เลี้ยงมีเวลาให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงาน เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ดำเนินการแต่งตั้งอาจารย์ที่เลี้ยงของสถานประกอบการ เพื่อทำการสอนงานและแนะนำการปฏิบัติงานแก่นักศึกษาระหว่างการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงาน และการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมองค์กร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษามีผลการประเมินมากที่สุดสอดคล้องกับ โสภา แซ่ลี (2558) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยอุปกรณ์เครื่องมือในการดำเนินโครงการเพียงพอ ด้านกระบวนการ โดยที่การปฐมนิเทศ การให้คำแนะนำ ระเบียบวินัย และการส่งงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดจากสถานประกอบการ โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่เลี้ยง ซึ่งเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาประสบความสำเร็จ และยังมีหน้าที่ดำเนินการปฐมนิเทศอบรม เพื่อให้นักศึกษาทราบถึงระเบียบวินัย วัฒนธรรม ความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนการให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่นักศึกษาระหว่างการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพล บุญเพียร (2556) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านกระบวนการของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ระบบการให้คำปรึกษาด้านการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนมีผลการประเมินมากที่สุด เช่นเดียวกับ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556) ได้ศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า ด้านกระบวนการ มีความพึงพอใจด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอนระดับมาก และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก การวัดและประเมินผลของอาจารย์ที่เลี้ยงมีความยุติธรรม ทั้งนี้เนื่องจากรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ อยู่ในกลุ่มวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ในวิชาชีพ ได้กำหนดให้นักศึกษาปฏิบัติงานในสถานบริการสาธารณสุข เปรียบเสมือนเป็นเจ้าของหน้าที่ ณ สถานประกอบการ และมีการมอบหมายงานที่เหมาะสมตรงกับความรู้ความสามารถของนักศึกษา โดยมีอาจารย์ที่เลี้ยงติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาปฏิบัติงานของนักศึกษา สอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งศรี (2562) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาและผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและยุติธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านผลผลิตของผู้ใช้บัณฑิต ผลประเมินอยู่ในระดับมาก

ความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยงด้านบริบท อยู่ในระดับมาก โดยที่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของแหล่งฝึก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ได้กำหนดลักษณะงานขอข่า

หน้าที่งานของนักศึกษาที่จะต้องปฏิบัติและนักศึกษาได้รับมอบหมายงานตรงตามสาขาวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและปรัชญาของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการออกแบบหลักสูตรได้ออกแบบตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่า การประเมินด้านบริบท มีความพึงพอใจในระดับมากในโครงสร้างหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่นักศึกษาตรงต่อเวลาในการทำงาน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติตามมาตรฐานของสำนักสถานพยาบาล และการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เจตคติอันดีงามต่อการประกอบวิชาชีพ และต่อสังคม รวมทั้งการตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษามีผลการประเมินมากที่สุด ด้านกระบวนการ โดยที่กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพได้ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ได้กำหนดกิจกรรมตามคำอธิบายของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ครอบคลุมทักษะทางด้านการแพทย์แผนไทย (เวชกรรมแผนไทย หัตถเวชกรรมแผนไทย เภสัชกรรมแผนไทย และผดุงครรภ์แผนไทย) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพล บุญเพียร (2556) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านกระบวนการของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ระบบการให้คำปรึกษาด้านการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนมีผลการประเมินมากที่สุด สอดคล้องกับ โสภา แซ่ลี (2558) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมโครงการนำไปปฏิบัติจริง และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก นักศึกษามีความสามารถในการวางแผนการรักษา และการให้คำแนะนำได้ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ในการประยุกต์ความรู้ทางวิชาการ ทักษะ การปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือเกี่ยวกับวิชาชีพ ตลอดจนมีความรับผิดชอบและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาตนเองและมีประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ สอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาและผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและยุติธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ พันธุ์ศรี (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทย

วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านผลผลิตของผู้ใช้บัณฑิต ผลประเมินอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านบริบทควรมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นควรเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาด้านความรู้ความสามารถภาคทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติงานต่างๆ

1.3 ด้านกระบวนการควรปรับกิจกรรมและงานมอบหมายที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร

1.4 ด้านผลผลิตควรมีการประเมินเพื่อให้นักศึกษาทราบถึงเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อป้องกันความผิดพลาดและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

1.5 ควรจัดประชุม อบรม สัมมนา ร่วมกับแหล่งฝึก เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ หากมีการประเมินเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์จะช่วยให้ผลการประเมินมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการทดสอบความแตกต่างในแต่ละกระบวนการระหว่างกลุ่มเป้าหมายทั้ง

2 กลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564, 22 มีนาคม). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ พ.ศ. 2554.
http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/appliedThaiMedBachelor_m1.pdf.
- จุฬาลักษณ์ เทียนรุ่งรัมย์. (2562). การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาและผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารศึกษาศาสตร์, 30(3), 215-227.
- ชัยวัฒน์ พันธุ์รัมย์. (2564). การประเมินคุณภาพหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดพิษณุโลก ด้วยวิธีการประเมิน CIPPIEST ทฤษฎีของ Daniel Stufflebeam. วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 4(1), 66-76.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว. (2556). การประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่. การประชุมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย (น. 436-446). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิทยาลัยการแพทย์แผนไทยฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2559). หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2562). คู่มือนักศึกษา

- ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
สำนักสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2557). คู่มือสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาการแพทย์ แผนไทยฯธัญบุรี ปี 2557-2558.
- โสธา แซ่ลี. (2558). การประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP
Model สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 [วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุภัทรา กลางประพันธ์, มุสิกกร อัครีวรรณ และวิรุจน์ บัวงาม. (2557). การประเมินผลการจัดการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพแพทย์แผนไทย คณะแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี. วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 4(2),
72-78.
- อำพล บุญเพียร. (2556). การประเมินหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553)
ของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก. วารสารศรัทพบูล, 6(2),
207-218.
- Stufflebeam, D. L. (1971). *Educational evaluation and decision-Making*, Illinois:
Peacock.
- Likert, Rensis A. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill Book
Company Inc.